

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 252/2011-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. júna 2011 predbežne prerokoval sťažnosť J. J., D., vo veci namietaného porušenia základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom a rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica z 8. septembra 2009 v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 63/2008, postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Co 346/09 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Cdo 118/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. J. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. apríla 2011 doručená sťažnosť J. J. (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorej namieta porušenie svojho základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom a rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) z 8. septembra 2009 v konaní vedenom pod

sp. zn. 12 C 63/2008, postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“).

Ako vyplýva zo sťažnosti, sťažovateľ je účastníkom súdneho konania vedeného pred okresným súdom pod sp. zn. 12 C 63/2008.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta, že „zo strany vymenovaných porušovateľov došlo k porušeniu ústavy SR čl. 48 ods. 2, že tento súd nekonal v súlade s ústavou SR ako aj s OSP“. Podľa názoru sťažovateľa mu a ani jeho právneho zástupcu z radov advokátov „nebolo umožnené moju osobu obhajovať napriek tomu, že som sa ospravedlnila. O čom svedčí aj potvrdenie lekárske.“.

Z odôvodnenia predloženej sťažnosti ďalej vyplýva, že „práve procesný postup porušovateľov je v rozpore s Ústavou SR a aj v rozpore s OSP. Na tento nesprávny procesný postup sa neprihliadalo a tým sa odňala možnosť uplatniť procesné právo priznané mu OSP.“.

Sťažovateľ na základe uvedeného navrhuje, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie označeného základného práva postupom „porušovateľov“ a priznal mu jednorazové finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ k predloženej sťažnosti nepriložil žiadne prílohy týkajúce sa napadnutého konania ani plnú moc pre advokáta na zastupovanie pred ústavným súdom, ale vzhľadom na svoje osobné, majetkové a zárobné pomery (ktoré doložil písomným potvrdením o invalidnom dôchodku a vyhlásením o osobných, majetkových a zárobných pomeroch) požiadal o ustanovenie právneho zástupcu.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

K predloženej sťažnosti ústavný súd v prvom rade považuje za potrebné uviesť, že nespĺňa viaceré povinné obsahové náležitosti.

Podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie,

- a) ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili,
- b) právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody,
- c) proti komu sťažnosť smeruje.

Podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde k sťažnosti sa pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu.

Sťažovateľ k svojej sťažnosti nepripojil kópiu rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili jeho základné práva alebo slobody. Sťažovateľ ďalej nedostatočným spôsobom identifikoval konania (neuvedením spisových značiek), v ktorých malo dôjsť postupom „porušovateľov“ k porušeniu jeho základného práva. V konečnom dôsledku sťažnosti chýba zmysluplné odôvodnenie opreté o právne relevantné súvislosti.

Takéto zistenia štandardne vedú ústavný súd k výzve sťažovateľovi na doplnenie jeho podania s poučením, v akom smere je potrebné podanie doplniť, v akej lehote a aké sú prípadné následky nevyhovenia výzve.

V posudzovanom prípade však ústavný súd z dôvodov hospodárnosti a efektívnosti konania podľa čl. 127 ods. 1 ústavy [§ 6 zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) v spojení s § 31a zákona o ústavnom súde] od výzvy adresovanej sťažovateľovi upustil. Dôvodom zvoleného postupu bolo samotné rozhodnutie o predloženej sťažnosti v rámci jej predbežného prerokovania. Ústavný súd totiž na základe podkladov, ktorými disponoval, a na základe svojich zistení dospel k záveru, že ani prípadné doplnenie sťažnosti sťažovateľa o povinné náležitosti by nemohlo za žiadnych okolností viesť k prijatiu jeho sťažnosti na ďalšie konanie.

Ústavný súd v súčinnosti s okresným súdom zistil tieto relevantné skutočnosti: Okresný súd v napadnutom konaní (sp. zn. 12 C 63/2008) rozhodol rozsudkom 8. septembra 2009, ktorým v plnom rozsahu zamietol žalobu sťažovateľa. Proti uvedenému rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie. Odvolacie konanie pred krajským súdom prebiehalo pod sp. zn. 12 Co 346/09, ktoré skončilo vynesением rozsudku z 28. januára 2010, ktorým krajský súd potvrdil rozsudok okresného súdu. Rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť 17. februára 2010. Sťažovateľ podal aj dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 6 Cdo 118/2010 z 31. januára 2011, ktorým ho odmietol. Uznesenie najvyššieho súdu nadobudlo právoplatnosť 24. februára 2011.

1. Na prerokovanie sťažnosti v časti napádajúcej postup a rozsudok okresného súdu, ako aj postup krajského súdu ústavný súd nemá dostatok právomoci. V konaní pred ústavným súdom sa uplatňuje princíp subsidiarity (čl. 127 ods. 1 ústavy), podľa ktorého, ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa rozhoduje „iný súd“, ústavný súd nemôže poskytnúť takým právam ochranu.

Prvostupňový rozsudok okresného súdu a postup, ktorý mu predchádzal, bol napadnuteľný odvolaním ako riadnym opravným prostriedkom a v prípade napadnutého postupu krajského súdu sťažovateľ mohol využiť dovolanie ako mimoriadny opravný

prostriedok. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že dovolanie z dôvodu uvedeného v § 237 písm. f) OSP považuje za účinný právny prostriedok nápravy porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy (postupom súdu bola účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom) (II. ÚS 31/00, II. ÚS 102/04).

S ohľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ túto možnosť podať odvolanie aj využil. Z uvedeného dôvodu ochranu jeho označenému právu poskytoval krajský súd, a tak ústavný súd nemôže za žiadnych okolností podrobiť svojmu prieskumu napadnutý rozsudok okresného súdu. Obdobne to platí aj v prípade údajného porušenia sťažovateľovho základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu. Vzhľadom na podanie dovolania práve z dôvodu uvedeného v § 237 písm. f) OSP poskytoval ochranu jeho označenému právu najvyšší súd.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie a rozhodnutie.

2. Pokiaľ ide o napadnutý postup najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Cdo 118/2009, ústavný súd tu poukazuje na právne relevantnú časť odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu, v ktorom najvyšší súd konštatoval, že *«pokiaľ žalobca namietal, že okresný súd nesprávne vec prejednal v jeho neprítomnosti a v neprítomnosti jeho zástupkyne, hoci právna zástupkyňa ospravedlnila ich neúčast' telefaxovým podaním, ktoré neskôr písomne doplnila, treba uviesť, že v spise sa žiadny záznam o uvedenej telefaxovej správe a ani písomné ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní konanom dňa 8. septembra 2009, nenachádza. Ako to vyplýva zo zápisnice o predmetnom pojednávaní (č.l. 127 a nasl), po jeho začiatku bolo prerušené za účelom zistenia, či sa žalobca, alebo jeho právna zástupkyňa z účasti na pojednávaní neospravedlnili telefonicky alebo prostredníctvom telefaxu. V zápisnici sa konštatuje, že bolo zistené, „že žiadne ospravedlnenie žiadnou formou nedošlo“. Navyše, právna zástupkyňa žalobcu ani v odvolaní tieto tvrdenia na zdôvodnenie existencie vady v zmysle § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p., neuviedla. Žalobca preto neopodstatnene namietal, že prvostupňový súd nebral*

vôbec do úvahy ospravedlnenie jeho neúčasti a neúčasti jeho zástupkyne na pojednávaní dňa 8. septembra 2009, Čím mu mala byť odňatá možnosť konať pred súdom.

K tvrdeniu dovolateľa, že nevykonaním jeho výsluchu mu súdy nižších stupňov znemožnili preukázať v rámci súdneho konania opodstatnenosť jeho nároku, dovolací súd uvádza, že Najvyšší súd Slovenskej republiky už v svojom skoršom rozhodnutí sp. zn. 2 Cdo 96/1999 uverejnenom v Časopise Zo súdnej praxe pod Č. 26/2000 dospel k názoru, že výsluch účastníka konania je iba jedným z dôkazných prostriedkov a že nevykonanie dôkazu výsluchom účastníka konania nieje postupom, ktorým súd odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku, ak súd uváži, že vykonanie tohto dôkazu nie je na ujmu riadneho zistenia skutkového stavu. V danom prípade súdy nižšieho stupňa preto nepochybili, ak majú za to, že skutkový stav zistený z vykonaných dôkazov postačuje na rozhodnutie vo veci samej, žalobcu v konaní nevypočuli.

Pokiaľ dovolateľ namieta, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza z takého skutkového zistenia, ktoré nemá v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní, resp. že odvolací súd nesprávne právne vec posúdil, treba uviesť, že uvedené námietky nespôsobujú existenciu vady v zmysle § 237 O.s.p. Námietky účastníka konania, ktorými vytyka súdu existenciu tzv. inej vady a omyl pri aplikácii práva, treba považovať za dovolacie dôvody podľa § 241 ods. 2 písm. b/ a c) O.s.p., ktoré však sami o sebe prípustnosť dovolania nezakladajú. Skutočnosť, že by konanie bolo postihnuté tzv. inou vadou, resp. že by rozhodnutie prípadne aj spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci, môže byť len odôvodnením dovolania za predpokladu, ak je toto prípustné, nie však dôvodom jeho prípustnosti podľa § 236 a nasl. O.s.p.

So zreteľom na vyššie uvedené možno uzavrieť, že dovolanie žalobcu smerovalo proti takému rozsudku odvolacieho súdu, proti ktorému prípustné nie je (§ 238 ods. 2 a 3 O.s.p.) a keďže neboli zistené ani dôvody prípustnosti uvedené v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky jeho dovolanie ako neprípustné odmietol (§ 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 veta prvá O.s.p.) bez toho, aby mohla byť preskúmaná vecná správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu.»

Vo svetle skutočností uvedených v citovanom uznesení najvyššieho súdu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní predloženej sťažnosti dospel k jednoznačnému záveru

o nedôvodnosti námietok sťažovateľa, čo platí osobitne aj o namietanom postupe najvyššieho súdu, ktorým sťažovateľ argumentoval v prospech tvrdenia o porušení svojho základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom (čl. 48 ods. 2 ústavy). Najvyšší súd rozhodoval vo veci sťažovateľa ako súd dovolací a v tomto type súdneho konania, zvlášť, ak je dovolanie z procesných dôvodov ako neprípustné odmietnuté, sa dokazovanie nevykonáva. Zjavne teda chýba príčinná súvislosť medzi postupom tohto súdu a namietaným porušením základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. V tejto časti je preto podaná sťažnosť zjavne neopodstatnená.

3. Vzhľadom na odôvodnenie odmietnutia predloženej sťažnosti nepovažoval ústavný súd za nevyhnutné odstraňovať nedostatky a vady podania sťažovateľa, pretože taký postup by nemohol viesť k inému rozhodnutiu pri predbežnom prerokovaní predloženej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. júna 2011